DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.	WOENSDAG 2 Februarij.	PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De OOSTPOST verschijnt alle weken des Zaturdags. De prijs per jaargang is *f* 10.— rec. voor *Soerabaya*, en *f* 12.— rec. franco per post.		De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 6. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853.

Reeds veel is op *Java* voor de Inlandsche kinderen gedaan, meer dan genoegzaam wordt erkend. Men herinnere zich slechts den toestand van het onderwijs op *Java* nog geene dertig jaar geleden, vergelijke dien met wat heden is. Toen was daar geen of hoogst gebrekkig onderwijs; thans kunt gij op eene plaats geene twintig kinderen bijeen brengen, of aanstonds wordt eene school toegestaan, en een goed onderwijzer daarheen gezonden. Is het schoolgeld reeds laag gesteld, de behoeftigen hebben zich bovendien slechts met een verzoek tot de sub-commissiën van onderwijs te wenden om hunne kinderen aanstonds gratis op school geplaatst te zien. Godsdienstig onderwijs wordt hen, waar noodig, in hunne taal gegeven. Te *Soerabaja* was vier jaar lang eene kweekschool voor hunne opleiding tot de zeevaart. Met groot verlangen ziet men naar hen uit op de uitgebreide fabrieken en werkplaatsen van 's Gouvernements wege alhier, om bij eenige kennis van hun ambacht hen reeds aanstonds eene goede verdienste toe te staan. De afdeeling der Maatschappij stelt ijverige pogingen in het werk om hen eerlang eene ambachtsschool te geven. Te *Kedong Kebo* bestaat eene bloeijende pupillen-school, waarin zij voor den krijgsstand worden opgeleid. Onlangs vergaderden ook ten burele van den Resident den Heer DE PEREZ, de kerkeraden der Hervormde en Roomsch-Catholijke gemeenten alhier, benevens de chefs der verschillende departementen van Nijverheid, Stoomwezen, Waterstaat, Artillerie, Genie en anderen, om gezamenlijk te beraadslagen over de oprigting van twee weeshuizen te dezer stede voor jongens boven de twaalf jaar oud, van Samarang en van elders daarin op te nemen, en bepaaldelijk op 's Gonvernements werkplaatsen voor den ambachtsstand op te leiden.

Reeds zijn daartoe de voorstellen en verzoeken van hier in vereeniging met die van den Resident van Samarang, van wien het eerste denkbeeld is verkregen, aan zijne Excellentie den Gouverneur Generaal opgezonden. De beide reeds geprojecteerde en begroote huizen, een voor Protestantsche en een voor Roomsch-Catholijke weeskinderen, zullen ieder tot honderd jongens kunnen bevatten. Tusschen beide gebouwen in zal eene ruime zaal geplaatst worden, waarin zij des avonds, onderwijs zullen erlangen geëigend voor de verschillende ambachten, door hen beoefend. Des daags op hun werk, des avonds op de school, steeds onder goed opzigt, en in de gelegenheid om niet slechts bekwame handwerkslieden, maar ook goede christenen te worden, zullen zij daar eene opleiding kunnen erlangen, die hen eenmaal tot sieraden der Inlandsche kinderen zal doen worden; zoo hoog te roemen als wij thans velen hunner die hun leven in onkunde en traagheid doorbrengen, diep moeten beklagen.

Belangrijke sommen worden vereischt om beide weeshuizen daar te stellen, wij twijfelen echter niet, of de milddadigheid van de Hooge Regering en het Indisch publiek zal die voor eene zooveel belovende als noodzakelijke inrigting zamenbrengen.

Is het om vele redenen dan wel eene hoogst gelukkige gebeurtenis voor Indie dat de heer DE PEREZ in deszelfs hoogen raad zitting heeft genomen, ook daarom dat de voorstellen en verzoeken om beide op te rigten weeshuizen in hem, als vertrouwd met de belangen der Inlandsche kinderen en die van ganscher harte toegedaan, eenen warmen en ijverigen voorstander zullen vinden.

— n —

OVER DEN GOEDEN OUDEN TIJD.

Voorlezing door J. HAGEMAN, JCZ.

(*Vervolg.*)

En ziet! alles is met den tijd veranderd door dit enkele voorbeeld! — Wie moet niet lagchen bij het denkbeeld, dat het thans nog noodig konde zijn om eens te laten rondtrommelen ten einde een *boekhouder* op te zoeken, wanneer men het oog slaat op al de gedebiteerde en voorhanden wijsheid bij scheepsladingen en wijsgeeren bij legioenen? — Het was gewis eene aansporing tot onderneming voor volgende menschen-geslachten, om langs *dezen* weg alleen, *even* als van Diemen, tot de hoogste waardigheid te geraken.— Eene gruwelijk aanstekende ziekte erfde over op de nazaten van die erentfeste, manhafte, wijze en voorzienige voorvadeeen, en alles wat leven en adem ontving werd pennist,— penneman,— pennebaas, — penneknecht en penneheld.— Niet te vreden met de hoeveelheid der op Java voorhanden kunstenaren van de ganzenschacht, vloeide en stroomde het jaarlijks uit Patria naar het beloofde land Batavia, *Boekhouders* bij dozijnen, Administrateurs bij de vleet, — en pennemannen zonder tal. Het geleek een overtogt door de Roode zee! het scheen als of de pennemannen door de Wandalen uit hun vaderland verdreven, op Java eene vreedzame wijkplaats zochten, en of ze in het lieve vaderland werden uitgebroeid, even als de hoendereijeren in Egijpte. Toen waren het nog slechts opper- en onder- en middensoort kooplieden, thans heeten zij *ambtenaren*. De Edele Compagnie, in hare voorzienigheid, bezigde deze pennehelden tot handhaving der rust, en vormde van deze geleerde benden, pelotons en kompagnien pennisten.— Wie eenigzins bekend is met de geschiedenis van dit land, die weet, hoe menigmaal de dapperheid dezer benden is beproefd geworden, — niet door de spitse punten hunner pennen, neuzen of steekhoeden, maar door hunne cijfers volgens de cursus van professor Bartjens,— want het waren rekenbazen van belang, — maar onderling, — en, volgens den edelen compagnies stijl, goede *vrunden*. Jaarlijks zonden de kamers der XVII naar Java, zevenduizend dubbele riemen echt gewatermerkt propatria papier, benevens het pluimgevaarte van twintigduizend naakte ganzen.— Gelooft ge mij niet, geëerde hoorders! ik kan het niet helpen; het gelooven staat vrij, maar ik kan het *bewijzen*, en moet u verwijzen naar al de papiermolens aan de Zaan want toen ter tijd schreef men op echt vaderlandsche papierus en gebruikte geen Fransche of Engelsche namaak zoo als thans.— Ik moet u verder verwijzen naar de omstandigheid, dat sedert alle de penguins en dodos der ontdekte eilanden, tusschen Kaap Hoorn en de Kaap de Goede Hoop, verdwenen en van de aarde weggevaagd zijn. Zij moesten zich ten dienste der compagnies administratie nakend ontkleeden, en alzoo naakt en ontbloot van hunne opperkleederen is er van hen thans niets meer overgebleven dan de glorierijke gedachtenis aan het verledene, even als van Biliams sprekende ezelin, de eenhoorn, en al het gedierte dat sedert den zondvloed niet meer heeft bestaan.— Hoe vele glasblazerijen bestonden niet door het leveren der inktflesschen! Hoeveel oude plunjes vonden passage naar den papiermolen en gingen den weg van allen vleesche! — In de alonde archieven kan men thans terugvinden de herschapene deelen van menigen penneheld. Het hemd van den goeden van Diemen is welligt later tot papier vermalen en beschreven met de vederen der vogelen van de landen die onder zijn bewind zijn ontdekt geworden.— Die duizenden vermolmde, — beschimmelde, bestofte en muffe foliant-bundels, die nimmer het daglicht aanschouwen mogen en gedoemd zijn om tot den jongsten dag begraven te liggen in de

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,
van 29 Januarij 1853, No. 8.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de zoutverkooppakhuismeester te *Ngawie* (residentie *Madioen*) *A. J. Meijnderts.*

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar *Nederland*, wegens ziekte, aan *H. Messerschmidt*, directeur van het militair hospitaal te *Padang.*

Militair Departement.

OPGEDRAGEN:

Aan den kapitein-adjoint *W. Broekhuijs*, chef van het eerste bureau, de tijdelijke waarneming der betrekking van sous-chef van den generalen staf.

Voor het land.

De Wd. Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op Woensdag den 16den Februarij aanstaande des voormiddags ten 9 ure, ten zijnen burele, door hem, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen (Staatsblad 1829 N°. 67) eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, voor den overvoer, gedurende het loopende jaar, van HOUTWERKEN, van 's Lands stapelplaatsen in de residentie *Soerabaya*, naar *Batavia*, waarvan de voorwaarden dagelijks, met uitzondering van Zondags, ter lezing zullen liggen ter Secretarie der Residentie, en geïnsereerd zijn in de Javasche Courant van den 15 dezer, No. 5.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvingsbilletten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding, aan hem Wd. Resident te doen geworden, en bij de uitbesteding in persoon tegenwoordig te zijn, dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 21 *Januarij* 1853. — *De Wd. Resident voornoemd,* SCHONCK.

Voor het land.

Naar aanleiding van een ter zake van den Majoor-onder-Directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling op Java, ontvangen schrijven, maakt de Waarnemend Resident van *Soerabaya* bij deze bekend, dat ten gevolge van eene in executie zijnde beoogde afsluiting van den voornaamsten mond der *Solo-rivier* de op- en afvaart van die monding door de in den dam behoudene opening, niet zonder gevaar voor het vaartuig en het leven der opvarenden kan geschieden, vooral bij laag zeewater en sterke afvoer van opperwater; weshalve verboden wordt om daarvan gebruik te maken en aangeraden om de *Kalie Miering* te volgen, in vervanging van de tot dus ver meest gebruikelijke monding, voor allen die de *Solo-rivier* op- dan wel af willen varen.

SOERABAYA, 22 *Januarij* 1853. — *De Wd. Resident,* SCHONCK.

Voor het land.

De Wd. Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op *Zaturdag den 12den Februarij* aanstaande, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement op het houden van Uitbestedingen (Staatsblad 1829 N°. 67), publiek zal worden uitbesteed.

Het gewoon onderhoud van:

Het Zoutverkooppakhuis te *Soerabaya.* De pakhuizen bij het Hoofddepot *Grissee* en *Sidaijoe.*

Het Zoutverkooppakhuis te *Bangcallang*, de Zout-pakhuizen en Bergplaatsen bij het Hoofddepot te *Sumanap.*

De Zout-pakhuizen bij het Hoofddepot *Boender.*

Het Zoutverkooppakhuis te *Sumanap.*

Idem. „ *Pamakassan*, en

Het bouwen van een Zoutverkooppakhuis op het eiland *Bawean.*

Nadere informatien zijn te bekomen ten kantore van den Fd. Ingenieur 1e klasse van den Waterstaat en 's Lands gebouwen.

SOERABAYA, 25 *Januarij* 1853. — *De Wd. Resident voornoemd,* SCHONCK.

Voor het land.

De Wd. Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op *Zaturdag den 12den Februarij* aanstaande, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement op het houden van Uitbestedingen (Staatsblad 1829 N°. 67), publiek zal worden uitbesteed:

Het gewoon onderhoud, benevens het doen van zware reparatiën, verbeteringen en vernieuwingen aan de Civiele gebouwen en Waterstaats werken, in deze Residentie gedurende 1853.

Nadere informatien zijn te bekomen ten kantore van den Fd. Ingenieur 1e klasse van den Waterstaat en 's Lands gebouwen.

SOERABAYA, 25 *Januarij* 1853. — *De Wd. Resident voornoemd,* SCHONCK.

Voor het land.

De Assistent-Resident van Banjoewangie maakt bij deze bekend, dat op den 15den Februarij des morgens 9 ure, aan den meestbiedende zal worden verkocht een KOTTER, gemeten 12 koijangs, met touwen en verdere Inventaris, zoo als dezelve is liggende in de rivier van *Banjoewangie.*

BANJOEWANGIE, 20 *Januarij* 1853. — *De Assistent-Resident voornoemd,* BOSCH.

SOERABAYA.

— Op Maandag morgen van den 24sten Januarij jl. vond het vertrek plaats van den HEG. Heer *P. de Perez*, Wd. Raad van Indië, die gedurende vier jaren het bestuur in handen had van de Residentie *Soerabaya.* In den morgen van dien dag vergaderden reeds vroegtijdig de ambtenaren en eenige officieren, benevens de Inlandsche hoofden, op het plein van de lands- werf, om hunne laatste opwachting te maken bij den onderlandvoogd, die van ieder der aanwezigen, zonder onderscheid, bij handdruk afscheid nam, en ongeveer ten 7 ure scheep ging aan boord van het stoomschip *Ambon.*— Wij treden in geene verdere bijzon-

---

duisternissen der archiefkasten, en bedolven onder hun eigen vergane zelfstandigheid, kunnen getuigen van de dapperheid der pennehelden uit den goeden ouden tijd der krulpruiken en hoepelrokken. Zij, — die myriaden papierbundels kunnen op iedere bladzijde getuigen van de geleerdheid dezer pennekunstenaren wier oude plunjes eveneens den weg vonden naar den papiermolen.— O het was een goeden ouden tijd!— Zij gaf den kompagnies dienaren *overvloed* van *geestvermogens*, en dat alles zonder instituten,— akademien,— radikalen of professoren.— Maar hij is voorbij gegaan, die goede oude tijd,— hij vervloog als de tabaksdamp van den oudgast en de tooneelvertooning maakte plaats voor een *ander* spel.— Hij is voorbij die oude gouden eeuw der pennehelden.— Die *toen* de kunst verstond van schrijven alleen, zonder eenigen akademischen graad, was reeds op den weg om tot de hoogste waardigheid te geraken, zonder eenig *ander* radikaal, dan een ereutfest en eerzaam karakter, vlijt en ervaring in de dienst *zelve.*— Hij is voorbij die gouden eeuw! de zilveren, koperen, ijzeren en watereeuw hebben elkander opgevolgd, en thans zijn wij in de periode van *blik*, — dat tot *niets* meer deugt, en zelfs bij den oudroest geene waarde meer heeft.— Alles kan schrijven wat licht, lucht en leven ontving, zittende, loopende, gaande, staande, vliegende, schrijvers! alles voert de penneschacht, dat gewigtig instrument onzer eeuw, niet tot nut van 't Algemeen; maar tot bijzonder nut voor kakkerlakken, witte mieren, papierkasten en vleêrmuizen.— Geen ander handwerk dan schrijver,— schrijver, geen ander gereedschap dan pen en inkt!— En de ambachten? — wel wie zou zijn zoon nu nog timmerman, smid, metselaar of iets anders laten worden?— Naar de pen,— naar de pen,— schrijver, eeuwige schrijver!— 's morgens om half 9 naar 't kantoor, klolêh rooken; smiddags om half 2 nassi met rijst, katoepat met pure wind, roedjak met een vieze reuk, en 's avonds als een bandjerheer uit wandelen met een bamboes in de kunstenaarshand, die heden morgen nog de gewigtige pen voerde! Dat is een leventje!— Maar ambachtslui? wel, die eten lekker, aardappelen met zuurkool en spek, gezoute ossentongen en krentebrood, brandewijn met soet, 's zondags een flesch bier over tafel, janhagel en Deventer koek, boterhammen met zalm en uijen, echte vaderlandsche stokvisch. — Zij rooken geen klolêh maar goede bokkies of manilla nummer 2, hebben vette beurzen, alle-maal toko's, en steken de handen uit de mouw, zoo wel voor een cent als voor een gulden.— Dat is de ware Jacob, om voor de maatschappij *nuttig* te zijn.

Er bestond eens een goede oude tijd, toen de ambtenaren nog *koopmannen* waren.— De Gouverneur Generaal was *hoogedele heer* en de echtgenooten eenvoudig *joffrouwen*, die in saya en kabaya gekleed, deftig daar heen gingen. De doctorschef was *opperbaas* van den medicijnwinkel en de oppergezaghebber van *Onrust* was enkel *Baas*, in titel en betrekking.

En wat denkt ge wel mijne hoorders! wat dat voor een baantje was, Baas van *Onrust*? Luister! *Onrust* was het toonbeeld van der vaderen zorg en vlijt, het wereldberoemde eilandje bij Batavia,— het was slechts één enkelen werkwinkel van alle ambachten. Daar wiemelden meer dan drieduizend menschen dooreen, werkende als in een mierennest; en onder deze drieduizend ambachtslieden waren eenige honderd Europeanen,— niet alle geboren in Europa, maar grootendeels hier op Java, geleerd in ambachten van allerlei aard, welvarend, ijverig, werkende en denkende.— Of zouden wij meenen dat de in deze gewesten geboren Europeaan geen voordeelig bestaan zoude kunnen vinden in het uitoefenen van eenig ambacht? De voorbeelden van welvarenheid dergenen die daarmede hun bestaan vinden, zijn niet verre te zoeken, en komen vooral hier ter stede genoegzaam uit. Die voorbeelden zijn *zoo* velen, dat wij aan geene weesvaders of moeders, ouders of voogden de hooge waarde behoeven te betoogen, om hunne pupillen of kinderen op te leiden voor den ambachtsstand, in stede van hen allen bij dozijnen en grossen te laten worden lieden van de *pennen*, op muggen-tractement, genoeg om op zijn Spaansch van wind en water te leven!— Met dezelfde gerustheid van ziel, kan de ambachtsman zijn klolêhtje rooken bij dozijnen,

derheden, maar wenschen, dat bij de vele belangens die voortaan de voorwerpen zullen zijn der zorgen van ZHEG., die van *Soerabaya*, in het bijzonder, niet mogen achterblijven.

— In de laatste Algemeene Vergadering der Afdeeling *Soerabaya* van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, gehouden den 24 jl. hadden de leden het genoegen uit den mond van den Heer Mr. *R. W. J. C. Bake*, mede-directeur, te vernemen dat alhoewel zijn vertrek naar *Europa* aanstaande is, hij toch niettemin ook na dien tijd voor deze Maatschappij, nuttig en werkzaam wenscht te blijven en in dat denkbeeld ruime aansporing had gevonden om als legaat aan die Maatschappij te vermaken, een concept-ontwerp tot oprigting eener Vereeniging ten doel hebbende de zoo mogelijk algeheele afschaffing van den slavenstand in deze gewesten.

Derzelver leden zouden zich verbinden tot geldelijke bijdragen met het doel om alle op vendutien als anderzins ter verkoop aangebodene slaven te koopen, en vrij en aan hunne natuurlijke regten als mensch weder te geven en voorts alles aan te wenden wat aan de afschaffing van den slavenstand in deze gewesten kan bevorderlijk zijn.

Van harte wenschen wij dat het legaat ter eere van den erflater op de meest uitgestrekte en nuttige wijze moge werkzaam zijn.— Van harte hopen wij dat die menschenmin zoo helder in dat voorstel doorstralende, ook velen, ja een ieder moge aansporen mede te werken om aan zijne natuurgenooten eene vrijheid te helpen teruggeven, welke toch voor ieder mensch, voor ieder wezen, eene behoefte is en een grondtrek van zijn leven vormt.

Was het in vooronderlijke tijden een beginsel, het juk der slavernij op te leggen, het is thans de roeping van elk waardig burger die drukkende en kwellende band te helpen slaken! Pasoeroean altijd dààr, wanneer het geldt toepassing van vrije, edele beginselen, zal, zoo gelooven velen met ons, zich door *Soerabaya* spoedig geheel ter zijde zien gestreefd, en door andere residentiën gevolgd worden en wie zal ook niet gehoor geven, wie ook niet de roepstem van den Heer *Bake* toejuichen en met hem zeggen: Neen! geen slavernij meer!

Eere hem die dat denkbeeld als een laatst bewijs tot medewerking van het goede, alhier ter behandeling achterliet! Eere de maatschappij die zich hiermede ziet belast, zoo ooit, dan vond hier het schoone woord: *Noblesse oblige* van beide zijden haar zuiverste en helderste weêrklank.

De *Oostpost* staat in geene betrekking tot het legaat, maar het ligt in zijn beginsel liefde tot zijne naasten aan te kweeken en iedere diergelijke verrigting aan het licht te brengen, waartoe dit blad met het grootste genoegen zijne kolommen zal openstellen. (*Ingezonden.*)

— Zondag avond omstreeks 8 uur zat een ingezetene dezer plaats, die eene toko heeft, met zijne vrouw gerust thee te drinken, toen hem door de policie een vaatje boter werd te huis gebragt. Groot was de verwondering van den toko-houder, toen hij vernam, dat die boter hem een oogenblik te voren uit zijne woning ontstolen was. De policie had den dief gearresteerd, toen hij met zijne buit wegliep.

't Is met zeer veel genoegen dat wij door de bekendmaking van dit staaltje der waakzaamheid van de policie te dezer stede, haar onze hulde kunnen toebrengen.

— Wij vernemen dat alhier regtstreeks van *Amerika* zal worden aangebragt eene lading ijs, waarvoor de benoodigde ruimte ter berging reeds in gereedheid wordt gemaakt.

Deze eerste *regtstreeks* aangebragte lading opent weder een nieuwe tak van industrie en is weder een nader bewijs van den vooruitgang dezer plaats.

Wij hopen dat de ondernemer in zijne vooruitzigten zal slagen en door opvolgend voordurend gebruik van dit artikel, eene meerdere uitbreiding aan zijn verlangen zal zien gegeven om zijn etablissement steeds ruim voorzien te houden.—

— Op den 31sten Januarij is boven *Waroe* een onweder losgeborsten dat zeer ongelukkige gevolgen had kunnen hebben; eene bliksemstraal toch vernielde in het heerenhuis aldaar meubilair en metselwerk doch het is ons een genoegen te kunnen zeggen dat geene der bewoners eenig letsel hebben bekomen en een groote schrik slechts het gevolg van dit onheil is geweest.

ADVERTENTIEN.

Op den 18den Januarij 1853 overleed te *Soerabaya*, in den ouderdom van 44 jaren, mijn hartelijk geliefde echtgenoot, Mr. CORNELIS JAN VAN VLEUTEN, Advocaat en Procureur bij den Raad van Justitie alhier.

(37) S. M. FRANCK,
Wed. VAN VLEUTEN.

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den Heer Mr. C. J. VAN VLEUTEN, overleden te *Soerabaya*, *den 18 Januarij* 1853, worden verzocht binnen drie maanden, aangifte of betaling te doen ten kantore van den Notaris EEKHOUT, alhier.

De testamentaire executrice,
S. M. FRANCK.
(38) Wed. VAN VLEUTEN.

Een jong mensch geschikt als klerk, zoomede bekend met het smeden, timmeren, metselen, enz., wenschte gaarne spoedig geplaatst te zijn op eene Suikerfabriek. Adres bij den uitgever dezes onder letter B. (40)

De ondergeteekende heeft pas ontvangen een fraai assortiment fijn Kinderspeelgoed, Koek in blik en diverse Dranken. H. VAN DE VELDE. (35)

Exquise Baour vat wijn,
Puike Manila Cigaren, Havana model, Banket en Vijgen,
LANS en HAANTJES Bier,
Witte Suiker, bij
(36) VAN DELDEN.

honderd om een cent. Met dezelfde trots kan hij met een spanbroek, hemdsboordjes en de muts op drie haren te werk komen.— Even zoo goed kan hij op partijtjes naar 't geluid van de bom bom dansen, de baas zal er niets van zeggen, de ambachtslieden zullen een beter bestaan vinden dan met de pen; zij kunnen al wat mooi en knap is bezitten, want, mijne geëerde hoorders, ik wanhoop er geenzins aan, dat met den tijd alle oude weesmeisjes zullen oprnimen wanneer er maar meer ambachten zullen worden uitgeoefend; en, dit mag in het belang tot Nut van 't Algemeen wel als wenschelijk geacht worden.— De gelegenheid wederhoudt mij hiervan meer te zeggen,- gebiedt mij alleen aan uw wijs en begrijpelijk oordeel over te laten, wat aan *dit* vooruitzicht van het ambachts-luilekkerland nog ontbreekt. — Thans vraagt ge te midden eener groote stad op Java naar een enkelen spijker, een plank of een schoen, gij zult naar de Chineesche kamp of naar de Javaansche Petoekangan moeten, daar helpt geene lieve moeder aan.— Moet ge iets aan uw huis laten schilderen of repareren, dan schiet er niets over of ge moet den een of anderen Ké een goed woord geven, en de zoon van het hemelsche rijk is beleefd genoeg uwe orders te ontvangen, het werk te doen en het geld te verdienen. De zonen van Han denken er anders over; zij kennen geene verandering van zeden, en behoeven den ouden tijd van Jan Kompanie niet te betreuren.— Ké werkt veel, — verteert weinig, beoefent allerlei ambachten en simpant de recepissen. Zijn pakkeän is nog net als in den tijd van Confucius, voor circa tweeduizend jaren geleden.— Hij timmert, schildert, is blikslager, uitdrager, aannemer, beunhaas, en simpant de grove harde Spaansche matten, stopt die in de kist of zendt die naar China, en geeft er bedroefd weinig om of die geleertde pennehelden van een verlicht pennenverstand, van rijst en water leven, en de aardbodem tot bedstede en het uitspansel tot bedgordijn hebben, of wel, dat zij zich behelpen moeten in een kippenhok aan een spijker. — Wat zijn dat toch grootmachtige stervelingen! die pennehelden!

Ach! die goede oude tijd! toen de administrateur een baas, de Gouverneur een koopman was! en toen men om een algemeenen boekhouder moest rondtrommelen. — Zoo hij niet meer kan wederkeeren, waarom kan dat alles vermogende kalfsvel nu geen enkel sterveling meer tot ambachtsman herscheppen. — Waar moet het heen als alles de pen voert? — Waar moet het heen, ik herzeg, waar moet het heen! — Wanneer onze vaderen eens uit hunne graven konden rondzien, wat zouden zij verbaasd staan over alle de gloeijende wijsheid van hun doorluchtig en dapper nageslacht, dat eeuwig en immer de rustelooze pen voert, tot in alle generatien. Maar, zouden zij, — onze vaderen van 't verledene, het wondervol nageslacht bewonderen, om de hooge mate van geleerdheid die de beschaving daarover heeft uitgestort, niet minder zouden onze vaderen in hunne graven de haren te berge rijzen, wanneer zij zagen, dat de stad onzer inwoning, wier naamsoorsprong ontleend is aan dapperheid en onverzaagdheid in gevaren, gelijk een krijgsman in den nood, in dezen tijd van barbaarschheid wordt voorgesteld onder het zinnebeeld van een steurvisch en een afschuwelijke krokodil, een gebakken panharing en een gebult gedrocht zonder voorbeeld in de natuur. — Te meer nog zouden zij, onze overledene vaderen, schaamrood worden, dat dit emblema nog konde worden behouden bij de omstandigheid, dat de goede stad Soerabaya, volgens het onverbiddelijk noodlot, voorbestemd schijnt, om het toonbeeld te worden van krijgsheldenmoed, achter wallen en grachten, water, aarde en steen, waar welligt andermaal voor de nawereld in de gedenkrollen der menschheid zal worden opgeschreven wat heldengrootheid en onverzaagde dapperheid vermag in gevaren, wanneer de gevreesde bommen en granaten de vreedzame ingezetenen zullen om de ooren vliegen en gonzen als de muskieten op licht- en donker tijd. — Dan zal er geen pen, inkt of postpapier helpen, maar dan zullen de handen uit de mouw, en de spanbroeken en windzakken naar het pandjeshuis moeten wandelen. Dan zullen er geen windsteuren of panharingen kunnen helpen, maar wel dapperheid in gevaar, zoo als de naamsoorsprang van de goede stad onzer *inwoning is* en blijven *zal*, — Soerabaya.

(*Vervolg hierna.*)

MUZIJKGENOOTSCHAP ST. CECILIA.

PROGRAMMA
VAN HET
CONCERT
Vrijdag den 4den Februarij 1853,
IN HET LOCAAL DER LOGE DE VRIENDSCHAP.

Eerste Afdeeling.

1	Concert Ouverture.	J. N. HUMMEL.
2	*a* Klage.	OTTO.
	b Waldlied.	C. KREUTZER.
	Voor Mannenkoor.	
3	Variatien voor Ventil Trompet.	MAYSEDER.
4	Ouverture die Felsenmühle.	

Tweede Afdeeling.

1	Concert Ouverture.	J. P. DIETZ.
2	Solo Violoncelle.	F. SERVAIS.
3	*a* Gebet aus den Freischütz.	C. M. VON WEBER.
	b Abendlied.	KULOW.
	Voor Mannenkoor.	
4	Ouverture Preciosa.	REISSIGER.

(39) *Aanvang ten 7 1/2 uur.*

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING,

Maandag, den 7den *Februarij* 1853.

Voor de woning van den 2den Deurwaarder bij den Raad van Justitie J. H. MULLER, in de Chinesche Kamp bij wege van executie van Diverse Goederen.

Dingsdag, den 8sten *Februarij* 1853.

Voor de toko van den heer B. VAN DER ZWAAN, op de *Kaliemaas* van Diverse Goederen.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN.

Echtgenoote van W. C. Filet, D. Batavia 19 Jan.— Echtgenoote van J. W. Cordromp, D. Poerworedjo 16 Jan.— M. C. van Beest Holle, Varkevisser D. Djocjokarta 16 Jan.— Echtgenoote van A. R. Soesman, D. Samarang 10 Jan.— L. Rudolph, Jacometti, D. Batavia 21 Jan.

GEHUWDEN.

L. Wittwer met C. C. Speet, wed. Kat, Samarang 19 Jan.

STERFGEVALLEN.

J. P. Don, 6) j. Modjokerto 11 Jan.— Na Kisoeij, Telokbetong, Jan.— C. van Vleuten, 44 j. Soerabya 18 Jan.

ONDERTROUWD.

Banjoewangie, 22 Jan.— J. J. Lindgreen met C. R. Hagenstein; C. B. Hagenstein met Riëm; J. H. Meijer met H. M. Seijdelmeijer.

AANGEKOMEN VREEMDELINGEN.

HOTEL MONTOFT.

30 Jan. Popken, A. A. de Groot en Smih, allen van Batavia.

SCHEEPSBERIGTEN.

SOERABAYA.

AANGEKOMEN.

28 Jan. de Ned. bark *Hoksoen*, gezagv. Liem Lieptjoen, van Riouw, passagiers 4 Chinezen en 2 Inlanders.

30 Jan. de Ned. bark *Adraak Kool Haer*, gezagv. Hadjie Hassan, van Banjermassing.

31 Jan. de Ned. bark *Mara Magdalena*, gezagv. F. H. Popken, van Rotterdam, passagiers de heeren M. Smith en A. A. de Groot.

VERTROKKEN.

28 Jan. de Bal. schoener *Srie*, gezagv. Tio Aijm, naar Balie Badong.

29 Jan. de Ned. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoon, naar Pasoeroean, passagier de heer J. R. W. Claasen.

30 Jan. Z. M. stoomschip *Celebes*, komm. lt. 1e kl. F. L. Geerling, koers stellende om de West; het Ned. stoomschip *Macasser*, gezagv. H. J. E. E. Chevalier, over Samarang naar Batavia, passagier de heer F. H. Fielstra, Z. M. troepen en bannelingen; de Ned. bark *Salatiga*, gezagv. J. N. Besier, over Pasoeroean naar Nederland; de Ned. bark *Alwoer*, gezagv. Sech Sahat Baharmoes, naar Grissee.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtkorvet Nehalennia; Z. M. schoener Banda, stoomschip Borneo, Advies-brik Pijlades; 's Gouv. schoener Haai; de Ned. schepen Wadie Atool Rachman, Vier Gezusters, Amana Tulbarie, Joedoel Wadoet, Alfulek, stoomschip Java en Banda; de Ned. barken Fatal Maän, Salma, Camba Toorida, Fatal Hair, Shat Elvrat, Anna Maclean, Machmodie, Assad Dulla, Nieuw Lekkerland, Abdul Hassim, Beatrix, Bacht Mastora, de Amstel, Fathool Wahap, Zorgvliet, Cornelis Wernard Eduard, Jadul Karim en Atiat Ulmonlah, de Ned. brikken Fathool Hermaas en Amerika; de Ned. schoeners Soeikit thans hern. de Walvisch, Fathool Rachman thans hern. Salaparang, Jonge Pieter, Arrow, Heatlie, de Ark, Kembang Djepoon, Hapsing, Tiam Haplie en Anna Johanna.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

21 Jan. het Ned. schip *Generaal Baron van Geen*, gezagv. G. Rotgans, van Pasoeroean, passagier W. Vos; het Ned. schip *Zelfs*, gezagv. B. J. Muller, van Panaroekan.

24 Jan. het Ned. schip *Cornelia*, gezagv. W. C. Noodt, van Samarang; het Ned. schip *Delta*, gezagv. J. G. Kunst, van Pasoeroean; het Ned. schip *Justina*, gezagv. J. Leoth, van Samarang.

26 Jan. het Ned. schip *Broedertrouw*, gezagv. A. J. B. Hordijk, van Pasoeroean; Z. M. stoomschip *Phoenix*, komm. luitenant ter zee 1e klasse N. A. van Es, van Soerabaya.

27 Jan. de Ned. schoener *Hoseeng*, gezagv. Pa Beseek, van Soerabaya, passagier Njo Ketjoan; het Ned. schip *Johanna Maria*, gezagv. J. C. F. Lupcke, van Panaroekan, passagier Mevrouw Lupcke en kind.

VERTROKKEN.

22 Jan. het Ned. schip *Doctrina et Amicitia*, gezagv. F. C. H. Wijnandts, naar Amsterdam; het Ned. schip *Margaretha Johanna*, gezagv. M. Schou, naar Amsterdam, passagiers E. Haberbier, J. H. L. Kulenkamp Lemmers; het Ned schip *Cornelia*, gezagv. P. B. Rolufs, naar Amsterdam; het Ned. schip *Zeeland*, gezagv. F. de Winter, naar Amsterdam, passagier de weduwe Hoffman.

24 Jan. het Ned. schip *Zelfs*, B. J. Muller, naar Middelburg; het Ned. schip *Generaal Baron van Geen*, gezagv. G. Rotgans, naar Amsterdam, passagier W. Vos.

25 Jan. het Ned. schip *Oud-Alblas*, gezagv. N. Kruijmel, naar Amsterdam.

26 Jan. het Ned. schip *Justina*, gezagv. J. Leoth, naar Padang; het Ned. schip *Cornelia*, gezagv. W. C. Noodt, naar Amsterdam.

27 Jan. het Ned. schip *Delta*, gezagv. J. G. Kunst, naar Amsterdam; het Ned. schip *Broedertrouw*, gezagv. A. J. B. Hordijk, naar Amsterdam.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. stoomschip Phoenix; de Ned. schepen Johanna Maria, en Jan Hendrik; de Ned. schoener Hoseeng.

BEZOEKIE.

AANGEKOMEN.

28 Jan. het Ned. schip *de Goede Verwagting*, gezagv. Zijlstra, van Soerabaya.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

29 Jan. de Ned. schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Braie, van Soerabaya, passagiers den Heer Wijnmalen en familie.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 28 tot en met 1 Feburarij 1853.

AANVOER.

Van Batavia per de Ned. stoomboot *Banda*, gezagv. HUHENHOLTZ agent W. CORES DE VRIES.

1 kt. poppen en soija, 1 kt. tjin tjauw; 1 balie miezo, NEIJNDORFF; 1 kt. porcelein, en zijde, 30 pn. nachtspiegels, 3 ks. stroodoosjes, J. F. KARTHAUS; 4 kn. suikerwerk, 2 kn. olijven, 1 mandje suikerwerk, 1 kistje olijven, PEREIRA; 2 bn. velvets, P. KERVEL & Co.; 10 ks. provisien, BECHADE; 1 pakje leesboeken, E. FUHRI; 1 stel schalen met gewigten en toebehooren, W. CORES DE VRIES; 9 kn. en ks. regalen, FRASER EATON & Co.; 2 kn. medicamenten, ROSEMEIER; 2 kn. spiegels, ORDER; 190 staven ijzer, W. CORES DE VRIER; 1 kt. pennen, VAN RAALTEN; 1 kistje ananassen, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 1 pak laken, B. J. VAN ECK & Co.; 9 kn. manufacturen, ADAM & Co.; 7 kn. gedr. katoen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 5 kn. gev. katoen, P. KERVEL & Co.; 85 pic. spiauter, 1 pic. ruwe zijde, ORDER.

Van Riouw per de Ned. Ind. bark *Hoksoen*, gezagv. LIEM LIEPTJOEN, agent GEZAGVOERDER.

305 krandjangs gambier, 302 zn. gambier, 136 stuks Riouw steenen, GEZAGVOERDER; 25 krandjangs was, 3 kn. harst, 5 kn. paijongs, 235 rollen touwwerk, 210 pn. Chn. kammen, 9 kn. dw. goederen, 40 pn. was, 15900 stuks Chn. aardewerk, en eenige kleinigheden, ORDER.

Van Bandjarmassing per de Ned Ink bark *Adraak Koolhaer*, gezagv. HADJIE HASSAN, agent GEZAGVOERDER.

280 stuks planken, 222000 stuks kadjang matten, GEZAGVOERDER; 13 pic. was, ABOE IJASIM.

UITVOER.

Naar Nederland vià Bezoekie en Panaroekan per het Ned. schip *Admiraal Zoutman*, gezagv. H. EDIJK.

339 kanasser suiker, 1202 36/100 pic. N. H. M.

Naar Amsterdam vià Pasoeroean per het Ned. schip *Salatiga*, gezagv. J. N. BEZIER.

513 kanasser gouv. suiker, 1803 95/100 pic., 1974 bossen. rotting, 75 pic. N. H. M. 8 klds. inl. zuren, TIEDEMAN & VAN DER BURG.

Naar Padang vià Samarang en Batavia per de Ned. stoomboot *Macassar*, gezagv. H. CHEVALIER.

2940 stuks koehuiden, P. KERVEL & Co.; 1 kt. kramerijen, VAN ECK & Co.; 2 pic. genetrie, 1 pic. koperwerk, 4 kn. kaijoe poetie olie, SECH MOHAMAT BIN SALIM SABAN; 3 kn. kramerijen, F. D. GRANPRE MOLIERE & Co.; 25 kn. en bn. madapollams, FRASER EATON & Co.; 3 kn. ongeb. katoen, SAID HASSAN BARA KOAN; 23 ks. cherrij, ADAM & Co.; 15 vn. tameriude, SECH ABDULLA SULMA; 95 pn. Jav. koperwerk, 130 pn. Sum. sarongs, SECH ABDULLA SULMA.

SCHEPEN IN LADING TE SOERABAYA.

Naar Engeland per het Eng. schip *Anna Mc. Lean*, gezagv. Mc. GAW, agent FRASER EATON & Co.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

— Zondag 6 Februarij, 's morgens ten half negen ure, Ds. BRUMUND.

Doops bediening — Nederduitsch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

— Zondag den 6 Februarij, 's morgens ten 7 ure en ten half 9 ure.